1. סנו בחזרה פיס כ"ד

ויאמר אלהים אל־בלעם לא תלך עמהם לא
תאר את־העם כי ברוך הוא: ויקם בלעם בבקר ויאמר
אל־שרי בלק לכו אל־ארצכם כי מאן יהוה לתתי להלך
עמכם: ויקומו שרי מואב ויבאו אל־בלק ויאמרו מאן בלעם
הלך עמנו: ויסף עוד בלק שלח שרים רבים ונכבדים ממאלה:
ויבאו אל־בלעם ויאמרו לו כה אמר בלק בן־צפור אל־
נא תמנע מהלך אלי: כי־כבד אכבדך מאד וכל אשר־
תאמר אלי אעשה ולכה־נא קבה לי את העם הזה: ויען
בלעם ויאמר אל־עבדי בלק אם־יתן־לי בלק מלא ביתו
כסף וזהב לא אוכל לעבר את־פי יהוה אלהי לעשות קטנה
או גדולה: ועתה שבו־נא בזה גם־אתם הלילה ואדעה מה־
יסף יהוה דבר עמי: ויבא אלהים אל־בלעם לילה ויאמר
לו אם־לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את־הדבר
אשר־אדבר אליך אותו תעשה:

נ"ח כ"ב

ויקר אלהים אל־בלעם ויאמר אליו את־שבעת המזבחת
ערכתי ואעל פר ואיל במזבח: וישם יהוה דבר בפי בלעם
ויאמר שוב אל־בלק וכה תדבר: וישב אליו והנה נצב על־
עלתו הוא וכל־שרי מואב: וישא משלו ויאמר מן־ארם
ינחני בלק מלך־מואב מהררי קדם לכה ארה־לי יעקב ולכה
זעמה ישראל: מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם
יהוה: כי־מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הן־עם
לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב: מי מנה עפר יעקב ומספר
את־רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי
כמהו:

המשך כ"ג

לא איש אל ויכזב ובן־אדם ויתנחם
ההוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה: הנה ברך לקחתי
וברך ולא אשיבנה: לא־הביט און ביעקב ולא־ראה עמל
בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו: אל מוציאם
ממצרים כתועפת ראם לו: כי לא־נחש ביעקב ולא־קסם
בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה־פעל אל: הן עם
כלביא יקום וכארי יתנשא לא ישכב עד־יאכל טרף ודם־
חללים ישתה:

פיס כ"ד

וירא בלעם
כי טוב בעיני יהוה לברך את־ישראל ולא־הלך כפעם־בפעם
לקראת נחשים וישת אל־המדבר פניו: וישא בלעם את־עיניו
וירא את־ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים: וישא
משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתם העין:
נאם שמע אמרי־אל אשר מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים:
מה־טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל: כנחלים נטיו כגנת
עלי נהר כאהלים נטע יהוה כארזים על־מים: יזל־מים
מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו:
אל מוציאו ממצרים כתועפת ראם לו יאכל גוים צריו
ועצמותיהם יגרם וחציו ימחץ: כרע שכב כארי וכלביא מי
יקימנו מברכיך ברוך וארריך ארור:

2. סנו מינה פיס ד'

כי כל־העמים ילכו
איש בשם אלהיו ואנחנו נלך בשם־יהוה אלהינו לעולם
ועד: ביום ההוא נאם־יהוה אספה הצלעה
והנדחה אקבצה ואשר הרעתי: ושמתי את־הצלעה לשארית
והנהלאה לגוי עצום ומלך יהוה עליהם בהר ציון מעתה ועד־
עולם: ואתה מגדל־עדר עפל בת־ציון עדיך
תאתה ובאה הממשלה הראשנה ממלכת לבת־ירושלם:
עתה למה תריעי רע המלך אין־בך אם־יועצך אבד כי־
החזיקך חיל כיולדה: חולי וגחי בת־ציון כיולדה כי עתה
תצאי מקריה ושכנת בשדה ובאת עד־בבל שם תנצלי שם
יגאלך יהוה מכף איביך: ועתה נאספו עליך גוים רבים
האמרים תחנף ותחז בציון עינינו: והמה לא ידעו מחשבות
יהוה ולא הבינו עצתו כי קבצם כעמיר גרנה: קומי ודושי
בת־ציון כי קרנך אשים ברזל ופרסתיך אשים נחושה
והדקות עמים רבים והחרמתי ליהוה בצעם וחילם לאדון
כל־הארץ:

פיס ה'

והיה שארית יעקב בקרב עמים
רבים כטל מאת יהוה כרביבים עלי־עשב אשר לא־יקוה
לאיש ולא ייחל לבני אדם: והיה שארית יעקב בגוים בקרב
עמים רבים כאריה בבהמות יער ככפיר בעדרי־צאן אשר
אם־עבר ודרס וטרף ואין מציל: תרם ידך על־צריך
וכל־איביך יכרתו:
והיה ביום־ההוא נאם־
יהוה והכרתי סוסיך מקרבך והאבדתי מרכבתיך: והכרתי
ערי ארצך והרסתי כל־מבצריך: והכרתי כשפים מידך
ומעונים לא יהיו־לך: והכרתי פסיליך ומצבותיך מקרבך
ולא־תשתחוה עוד למעשה ידיך:

פיס ו'

עמי מה־עשיתי לך ומה הלאתיך ענה בי:
כי העליתיך מארץ מצרים ומבית עבדים פדיתיך ואשלח
לפניך את־משה אהרן ומרים: עמי זכר־נא מה־יעץ בלק
מלך מואב ומה־ענה אתו בלעם בן־בעור מן־השטים עד־
הגלגל למען דעת צדקות יהוה: במה אקדם יהוה אכף
לאלהי מרום האקדמנו בעולות בעגלים בני שנה: הירצה
יהוה באלפי אילים ברבבות נחלי־שמן האתן בכורי פשעי
פרי בטני חטאת נפשי: הגיד לך אדם מה־טוב ומה־יהוה
דורש ממך כי אם־עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת
עם־אלהיך:

פיס ז'

אללי לי כי הייתי כאספי־קיץ כעללות
בציר אין־אשכול לאכול בכורה אותה נפשי: אבד חסיד מן־
הארץ וישר באדם אין כלם לדמים יארבו איש את־אחיהו
יצודו חרם: על־הרע כפים להיטיב השר שאל והשפט
בשלום והדול דבר הוה נפשו הוא ויעבתוה: טובם כחדק
ישר ממסוכה יום מצפיך פקדתך באה עתה תהיה מבוכתם:
אל־תאמינו בר״ע אל־תבטחו באלוף משכבת חיקך שמר
פתחי־פיך: כי־בן מנבל אב בת קמה באמה כלה בחמותה
איבי איש אנשי ביתו: ואני ביהוה אצפה אוחילה לאלהי
ישעי ישמעני אלהי: אל־תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי
כי־אשב בחשך יהוה אור לי:

3. מיון מאמר פיס ו'

כל מי שיש בידו שלשה דברים הללו — מתלמידיו
של אברהם אבינו; ושלשה דברים אחרים —
מתלמידיו של בלעם הרשע. עין טובה, ורוח נמוכה,
ונפש שפלה — מתלמידיו של אברהם אבינו; עין
רעה, ורוח גבוהה, ונפש רחבה — מתלמידיו של
בלעם הרשע. מה בין תלמידיו של אברהם אבינו
לתלמידיו של בלעם הרשע? תלמידיו של אברהם
אבינו אוכלין בעולם הזה ונוחלין בעולם הבא,
שנאמר (משלי ח, כא): "להנחיל אהבי יש ואוצרותיהם
אמלא".

6. רש"י מאמרו פ"ד

(יג) להלך עמכם. אלא עם שרים גדולים מכם, למדנו שרומו גדולה, ולא רצה לגלות שהוא ברשותו של מקום, אלא נלשון גסות, לפיכך ויוסף עוד לגלן:
(יז) כי כבד אכבדך מאד. יותר ממה שהיית נוטל לשעבר, (ר"ל כמלאמה מיסון), מי נותן לך: (יח) מלא ביתו כסף וזהב. למדנו שנפשו רמצה, ומתמד ממון אחרים, אמר רמוי לו ליתן לי כל כסף והב שלו, שהרי נרך לשנור מיילות רבות, ספק נוטה ספק אינו נוטה, ואני ודאי נוטה: לא אוכל לעבור. על ברתו גלה. שהוא ברשות אחרים, ומתנגא כאן שאינו יכול לבטל הברכות. שנתברכו אלהות מפי השכינה:
(יט) גם אתם. פיו הכשילו, גם אתם תופכם ניך נפשי נפש - ברשותיו:

7. "אלו התורה" במאמרו כ"ג

עוד רמז במאמר דרך כוכב מיעקב על משיח בן דוד הרמוז בכוכב בזכור ומ' וקס שבע מישראל ירמוז על משיח בן אפרים והכוונה בזה כי אם ישראל יהיו בנדר שיהיו נקראים יעקב לא יאיר להם אלא משיח בן דוד אבל משיח בן אפרים ימות במלחמה דאשונה שיהרגנו רומילוס אחו"ל אבל אם ישראל יהיו כולן לדיקים שבאמת ישראל יתכנו אז אפילו אותו שבא שהוא משיח הבא מאפרים וקס פי' תהיה לו תקומה לפני אויביו ולא יהרגנו רומילוס. ותמצא סעיון גדולי ישראל לכוין בתפלתינו כשאנו אומרים ליושבתך קוימו וגו' לבקש רחמים על משיח בן אפרים שלא יהיה נהרג במלחמה:

4. מאמר מנה בלעם כ"ג

אמר רבה בר רב
הונא אמר רב הונא ואמרי לה אמר רב הונא א"ר אלעזר מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים [1]בדרך שאדם רוצה לילך בה מוליכין אותו מן התורה דכתיב [2]לא תלך עמהם וכתיב [3]קום לך אתם מן הנביאים דכתיב, [4]אני ה' אלהיך מלמדך להועיל מדריכך בדרך (זו) תלך מן הכתובים דכתיב [5]אם ללצים הוא ליץ ולענים יתן חן אמר

מאמר מנה בלעם כ"ד ע"מ ו'

בא מיכה. והעמדתן על שלש *דכתיב [1]הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' דורש כמך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם (ה') אלהיך עשות משפט זה הדין אהבת חסד זה גמילות חסדים והצנע לכת זה הוצאת המת והכנסת כלה *והלא דברים קל וחומר ומה רברים שאין דרכן לעשותן בצנעא אמרה תורה והצנע לכת דברים שדרכן לעשותן בצנעא על אחת כמה וכמה

8. "בזמן הזה". הן עם

לבדד ישכון. לא כדרך כל אומה ולשון כשמולכים בגולה ומתערבים עם המנלים אותם מפיגים זה אהבה ותשיבות כל אחד בעיניהם יותר מעטיו מפרדים מהם. אבל לא כן עם ישראל כשהוא לבדד. ואינו מתערב עמהם ישכון במנוחה ובבטוח. ולמו כל עמי הארץ כי שם ס' נקרא עליו ואין אים מתחרה עמו: ובגוים. כאשר הוא רוצה לרוות מעורב עמהם: לא יתחשב. אינו מחשב בעיניהם לאתחשב כלל לאדם [וכיב"ו לשון המשנה שבעים פ"ח מי"ח ואם מתחשב הוא. דפי' שהוא מחשב ומשובח] ובמלי' ובמשנה דין דף ק"ד ע"ז אמי אמרתי ויסכון ישראל בשם בדד עין יעקב מעשיו איכה יסבה בדד. פי' לאותי סיה שיהיו בדד שלא יתערבו עם אומה"ע אז יהיו בטח. מעשיו מתשוקתם היה להשחוות עם אומה"ע ומעטו בדד מהם ואין אומה מתחבר אותם להתערב עמה. ובשמים דף קי"ח ב' בזר עמים קרבות יתפנו. מי גרם לשם ישראל שיפחדו בין אומה"ע קרבות שהיו חפצין בהם. ובשמות רבה פ"ח. שישראל בגלות אמרו אמרים מעטו מן המילה אמרו מהיה כאמרים. מה עשה הקב"ה הסך לבם לשנות עמו. אי' שבן תשבו אחר מאחר שהם בגלות ראוי שלא לרוות בגדל מהם. ומעשה לשיפך שאמרים בדלו עלמה משראל.

9. מיון מאמר פיס ז'

אמרות יראת שמים.

ה. הצמאון להבלע כולו ברוח ישראל צריך הוא להתגבר. לחשוב ישראליות, להרגיש ישראליות, לחיות חיים ישראליים, לראות בשמחת ישראל, זאת היא מגמה עמוקה גבוהה ורחבה, מלאה טל חיים של קודש, מובדלת מרגש דוגמתה אצל אומה"ע, שרפוד בהרבה שנאת הבריות ורשעה בלא אידיאל קדש פנימי. הצמאון לרוח האומה צמאון הוא לד', לאור תורה, ליושר, לחכמה, וכל טוב ונעלה.

ו. אדם מישראל שהוא רוצה לזכות לאור חיים באמת, צריך הוא שיסכים להיות שותל עצמו בכנסת ישראל בכל לבו בכל חושיו וכחותיו הגשמיים והרוחניים, שישים את מגמת חייו לקנות לו לפי היכולת שבידו את המדות הישראליות ואת הידיעות המיוחדות לישראל, שראש לכולן היא התורה בכל רחבה בכל סעיפיה, וצמה כל מה שמיוחס לחכמת ישראל, ומתוך עליתה של כנסת ישראל יבא לעליה כללית של מקור החיים האנושיים והעולמיים.

ח. האדם צריך לוכך את עצמו
ולהתרחק מן הכיעור.
כדי שיהי' מושג הכלל מצויר יפה בנפשו,
ואז תהיה לו היכולת להתדבק בכללות כנסת ישראל.

www.machonmeir.org.il ערוץ מאיר - הערוץ שלי ליהדות